

Hírlevél

BEVEZETŐ

Kedves Olvasó!

Legújabb hírlevelünkben a nyár végi és a szeptemberi időszakban történt eseményekről számolunk be: az immár másfél évtizede minden évben megrendezett Nyári Műhely szemináriumsorozatunkról, valamint egy újonnan megjelent könyvről, amely az afrikai Nagy Tavak régió konfliktusait elemzi. Bemutatunk egy új kutatócsoportot is.

A Fókusz rovatban a Közgazdasági Szemlében megjelent, közgazdaságtudomány szerepéről és fejlődési lehetőségeiről szóló esszéről olvashatnak. A kutatási beszámolóban a Nyugat-dunántúli Osztály által vezetett most záruló projektet mutatjuk be. A programajánlóban a közeljövő néhány fontos eseményére hívjuk fel a figyelmet.

Az elmúlt időszakban váratlanul két munkatársunktól is búcsút kellett vennünk. Rájuk emlékezünk egy-egy írásban.

Kellemes olvasást kívánunk!

GYÁSZOL A KUTATÓKÖZPONT

Munkatársainkra emlékezünk

Rácz Margit (1947–2015)

Szeptember 15-én 68 éves korában elhunyt Rácz Margit, a kutatóközpont tudományos főmunkatársa, az integrációs csoport vezetője. Szakmai munkája során végigkísérte az EU bővítéseit, Magyarország uniós csatlakozási és beilleszkedési folyamatát, a monetáris unió kialakulását és az euróövezet válságát. Igazi kutató volt, mindig kíváncsi, kérdező, elemző és szintetizáló.

33 évesen szerzett kandidátusi fokozatot. Diákok százait tanította – a kezdő évfolyamoktól a doktori iskoláig – a Szolnoki Főiskolán és a Budapesti Corvinus Egyetemen.

2015. I. évfolyam 3. szám

A tartalomból

Gyászol a kutatóközpont Munkatársainkra emlékezünk	1
Fókuszban A közgazdaság-tudomány	3
KRTK szeminárium Nyári Műhely	4
Kutatási beszámoló A politikai térsztruktúrák elemzése a Kárpát-medencében	6
Könyvismertetés	7
Bemutatkozik a Fejlődés-gazdaságtani kutatócsoport	8
Díjak, kitüntetések, eredmények	9
Események	10
Válogatás friss publikációinkból	10
Programajánló	12

Élvezetes, gondolatébresztő előadásai sok, immár közgazdásszá vált tanítványának emlékében élnek tovább. Szerette a fiatalokat, beléjük oltotta a szakmai lelkesedést, a kutatás iránti érdeklődést. Szívvel, lélekkel tudott csapatot építeni. Jelenlétével az intézeti kutatócsoport hangulatos műhelyé vált. Az általa vezetett kutatásokból számos hazai és külföldi publikáció, kiadvány született.

Horváth Gyula (1951–2015)

Horváth Gyula halálával olyan tudóst, tanárt, műhelyteremtő tudományszervezőt veszítettünk el, aki nemcsak közvetlen munkatársai, hanem a városa, régiója, valamint a hazai, határon túli és európai kutatói közösség számára is meghatározó, alig pótolható személyiség volt.

A magyar regionális tudomány nemzetközileg elismert vezető egyéniségének kutatásai középpontjában az európai, a hazai és a kárpát-medencei térformáló folyamatok feltárása állt. Rendkívül termékeny tudósként tudományos eredményeit több tucat hazai és nemzetközi monográfiában, szerkesztett kötetben, sok száz tanulmányban adta közre. Az intézeti kutatásokhoz számtalan alkalommal nyerte el hazai és külföldi tudományos alapok és alapítványok pénzügyi támogatását. Tudását a hazai területfejlesztési tervezésben, jogalkotásban, nemzetközi szakértői testületekben a regionális fejlesztéspolitika szereplői is gyakran vették igénybe.

Igazi iskolateremtő tudós volt, alapítója regionális doktori iskoláknak, elindítója számos egyetemi képzési programnak. Támogatásával szerveződtek meg a regionális tudomány határon túli magyar műhelyei. Tudományos műhelyek és tudós generációk hálásak az általa nyújtott sok-sok segítségért.

Meghatározó személyisége volt a tudományos közéletnek mint a Magyar Regionális Tudományi Társaság alapító elnöke, a Kossuth- és Széchenyi-díj Bizottság Építészeti, Település- és Területfejlesztési Albizottságának tagja, az MTA Regionális

Munkásságának elismeréseként 2014 augusztusában a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje állami kitüntetésben részesült. Mindig nyitott volt, szívesen nyilatkozott a médiának, még a kórházból is interjút adott. Érdeklődése, optimizmusa soha nem aludt ki. Szellemisége velünk marad.

Tudományok Bizottságának elnöke, az Academia Europaea (London) és az MTA Magyar tudományosság külföldön elnöki bizottságának, az The Association of European Schools of Planning (AESOP) végrehajtó tanácsának és az Európai Unió K + F keretprogram regionális politikai értékelő bizottságának, hazai és külföldi folyóiratok szerkesztőbizottságainak tagja .

Számtalan díj, elismerés között Széchenyi professzori ösztöndíjban, Pro Régió, Akadémiai és Széchenyi-díjban részesült. Horváth Gyulát a Regionális Kutatások Intézetének kollektívája, a hazai és európai regionális tudományi közösség, a regionalizmus és a decentralizáció iránt elkötelezettek széles tábora gyászolja.

FÓKUSZBAN

A közgazdaság-tudomány

„Nem bűn az, ha tájékozatlanok vagyunk a közgazdaságtanban, végül is ez egy eléggé speciális, a legtöbb ember által »lehangolónak« tartott diszciplína. Az viszont teljességgel felelőtlen és elfogadhatatlan, ha zajos kinyilatkoztatásokat teszünk közgazdasági kérdésekben, miközben továbbra is megmaradunk a tudatlanság állapotában.”

(Murray Rothbard, 1970)

Ezzel az idézettel indít Fazekas Károlynak a Közgazdasági Szemlében megjelent *Rosszkedvünk tana. Értelem, érzelem, közgazdaság-tudomány* című írása. A tanulmány a közgazdaság-tudomány *dismal science* kifejezésének etimológiáját kutatva mutatja be azokat a ma is tetten érhető különbségeket, amelyek megosztanak bennünket a társadalom és a gazdaság szerveződését meghatározó erőkről vallott nézeteinkben.

A kifejezést első ízben Thomas Carlyle 19. századi skót matematikus, író, történész, filozófus, szónok és közíró használta egy 1849-ben publikált pamfletjében.

A *lehangoló* jelző a közvélekedéssel ellentétben nem Thomas Malthus gyászos jövőképre utal. Thomas Carlyle valójában a korabeli liberális közgazdászoknak a rabszolgák felszabadítását és szabad piaci kereskedelem kiterjesztését célzó politikai szerepvállalása nyugtalanította.

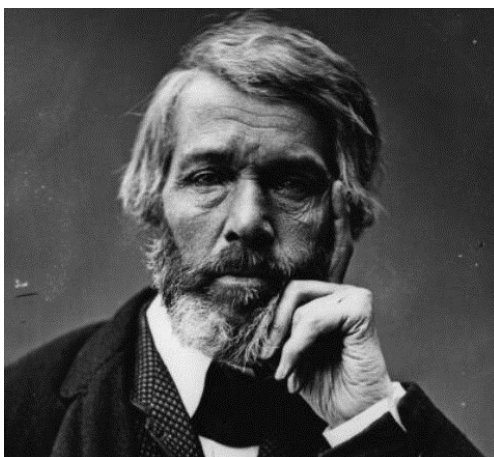
A korábban rabszolgamunkán alapuló ültetvények ugyanis Carlyle-t a számára ideális középkori patriarchális viszonyokra emlékeztették. Arra a világra, ahol mindenkinek megvolt a sors által kijelölt helye a társadalomban, ahol a munka, a számukra előírt kötelezettségek teljesítése

adott célt az emberek életének. Ahol a vezetők és a vezetettek, az ültetvényesek és a rabszolgák, a földesurak és a jobbágyok, a mester és az inas között fennálló, akár egy egész életre szóló kötelezettségek adtak biztonságot az embereknek. Carlyle szerint ezt a társadalmi megállapodást rúgta fel a brit parlament, amikor eltörölte a rabszolgaságot, és teret engedett a szabadpiaci kapitalizmus térhódításának. Ennek következtében a korábbi biztonságot és munkát, a bizonytalanság, a *nomadizmus*, a munkanélküliség, a nyomor, a Thomas Hobbes által vizionált „állati lét” váltotta fel.

Carlyle kijelentései igen éles visszhangot váltottak ki a korabeli szellemi életben. A tanulmányban felidézett összecsapások során a modern gazdasági növekedés korszakába való belépés három alapvető jellemzője találkozott össze térben és időben. Az első a szabadpiaci viszonyokra épülő gazdaság jogi előfeltételeinek megteremtése. A második a sikeres gazdaság alapvető intézményi előfeltétele, a törvények mindenkire érvényes kényszerítő ereje. A harmadik a közbeszéd,

a szabad kereskedésről, a szabad vállalkozás méltóságáról és sérthetlenségéről való közvélekedés átalakulása. Az események kimenetelében meghatározó szerepük volt azoknak, akik vállalták ezeknek az elveknek a következetes képviselését mind a közgazdaságtudományban, mind a polgárjogi mozgalmakban.

Nem szabad alábecsülnünk a retorika, a szavak, a nyilvánosság, a sajtó szerepét ebben a folyamatban. A modern gazdasági növekedés korszakába való belépésben meghatározó szerepük volt a szavaknak, a retorikának.

Thomas Carlyle (1795-1881),
Kép forrása

Deirdre McCloskey szavaival: *a szabad kereskedésről, a szabad vállalkozás és munkavállalás méltóságáról és sérthetetlenségéről, szóló közvélekedésnek.*

Thomas Carlyle és eszmetársainak víziója a világot egy isteni terv által meghatározott kasztrendszerben képzelte el, ahol mindenkinek – attól függően, hogy hova született, milyen képességekkel rendelkezik – megvan az „istenek” által elrendelt feladata. Ebben a világban természetesen nem csupán munkásokra, hanem erre a feladatra született, megfelelő erényekkel felvértezett vezetőkre, kormányzókra és kapitányokra is szükség van. A rendet a kormányzók és a kormányzottak közötti tradicionális hatalmi viszonyok tartják fenn. Ha ez a rend fennáll, akkor az emberek boldogok, megelégedettek, és a társadalom virágzik. Ha ez a rend fellazul, akkor a társadalom elkerülhetetlenül hanyatlásnak indul. Az emberi gondolkodás jellemzője, hogy narratívákban és metaforákban fogalmazza meg a világ törvényszerűségeit. Carlyle a történelmet a jó és a rossz küzdelmének fogta fel, amelynek végső kimenetét semmiképpen nem a kereslet és kínálat egyensúlya felé ható erők határozzák meg. Ebben a megközelítésben a világ maga nem

más, mint a morál és az amoralitás gigászi küzdelme. Harc a jóság és a gonoszság között, harc a *lehangoló tudomány* sárkányfogveteménye és a magasztos kultúra, az igazság és a rend keresztes lovagjai között.

A szerző nem tagadja, hogy igen távol áll tőle az eseményeknek ez az olvasata. Sokkal meggyőzőbb számára Deirdre McCloskey érvelése, aki a modern gazdasági növekedés és a hozzá elválaszthatatlanul kapcsolódó liberális demokrácia előfeltételeiről a következőket írta:

„Ha pedig nem alakult volna át a retorika úgy, ahogyan az tetten érhető a kor befolyásos embereinek szavaiban, a politikai képviselétről szóló közbeszéd átalakulásában – a modern gazdasági növekedést és ezzel összefüggésben a modern demokráciát Nagy-Britanniában már a bölcsőjében megfojtották, de legalábbis halálra éhezették volna, jóval annak felnövekedése előtt.”

Ez a válaszút itt is és most is előttünk áll. Hogy merre haladunk, az nagymértékben függ a lehangoló tudomány művelőinek személyes kiállásán.

Fazekas Károly: Rosszkezdünk tana. Értelem, érzelem, közgazdaság-tudomány. Közgazdasági Szemle. 62. évf. 9. sz. 952–971. o..

KRTK SZEMINÁRIUM

Nyári Műhely

A KRTK Közgazdaság-tudományi Intézete augusztusban 15. alkalommal rendezte meg Nyári Műhelyét a külföldön PhD-fokozatot szerzett vagy még tanulmányaikat folytató, többnyire jelenleg

is külföldön dolgozó kutatók részvételével. Idén tíz előadó kizárólag empirikus kutatást mutatott be, nyolc valamilyen pénzügyi témában. Az immár megszokott rendben minden előadáshoz volt egy felkért hozzászóló is.

Temesváry Juditnak két tanulmánya is szerepelt, az elsőt társszerzője, *Banai Ádám* adta elő. 25 olyan multinacionális bankcsoport tevékenységét elemezte, amelynek 11 kelet-közép-európai országban működnek leánybankjai. A multinacionális bankok a válság után nagyon eltérő hitelstratégiákat alkalmaztak az egyes országokban. A tanulmány ennek okait, a különbségeket előidéző tényezőket elemzi.

Temesváry Judit másik tanulmánya az amerikai monetáris politika hatását elemzi a globális amerikai bankok külföldi hitelezési tevékenységére.

Szabó Dávid az elektromosenergia-piacokon zajló opcióárazást vizsgálta. A problémát az okozza, hogy az árampiacon a tartalékkapacitást működtetőnek kettős optimalizációs feladatot kell szimultán megoldania: maximalizálnia kell egyrészt az értékesítés, másrészt a pénzügyi lebonyolítás hasznát. A feladat első fele függ természetesen az alkalmazott technológiától és a tározókapacitástól, a második egy standard opcióárazási feladat. Egy konkrét piacon folyó árazáson keresztül az előadó megmutatta, hogy a napi félórás időszakokra vonatkozó adatok már megfelelő eredményt adnak.

Huszár Zsuzsa azt vizsgálta, hogy mekkora az iparági kockázatokra vonatkozó információk szerepe a tőzsdei árák alakulásában. Az irodalom nagy része vagy vállalatspecifikus, vagy makro-gazdasági információkat elemez, miközben sok befektetési bankár ágazatspecifikus ügyleteket bonyolít. Az előadó szerint az erőteljes negatív ágazati sokkok lényegesen növelték az ágazathoz tartozó papírok shortolását, és csak az ágazati és vállalati információk együttes használatával lehet megérteni a befektetési bankárok döntéseit.

Simon Zorka a német, francia és olasz kötvénypiacok alakulását vizsgálta a 2006–2014 közötti időszakban. A három ország közös valutát használ, így nincs árfolyamkockázat, a monetáris politika is közös, de költségvetési politikájuk eltérő, és ennek következtében különböző csőd-kockázatnak vannak kitéve. A tanulmány azt vizsgálja, ez a kockázat egyformán érinti-e a különböző kötvénytípusokat. Egyes kötvények hozama nominálisan, mások reálértékben vannak megállapítva. Az előadó azt találta, hogy az országgkockázat a reálhozamú kötvényeket szignifikánsan jobban sújtja, mint a névértéken meghatározottakat.

Barkó Tamás azoknak a befektetési alapoknak a szerepével foglalkozott, amelyek csak társadalmilag hasznos tevékenységekbe fektetik a befektetők pénzét, illetve befektetőként társadalmilag hasznos tevékenységre próbálják ösztönözni a vállalatokat. Ezek a befektetési alapok legtöbbször a nyilvánosság mellőzésével próbálják jobb belátásra bírni a vállalat vezetőit. Tipikusan három területre koncentrálnak: környezetvédelem, társadalmi normák és vállalatirányítás átláthatósága. Az előadó egy olyan, 210 milliárd eurót kezelő befektetési csoport adatait elemezte, amely 2005–2014 között 50 ország több mint 600 vállalatába fektetett be. Arra kérdésre kereste a választ, hogy mi motiválja a befektetési csoport tevékenységét, és minek van nagyobb szerepe a sikerben: a vállalat „kitűzött társadalmi céljainak” vagy a befolyásolásra fordított

energiának, költségnek, és hogyan befolyásolja ez a tevékenység az érintett vállalatok eredményét. Az előadó azt találta, hogy átlagban jobban nőtt azon vállalatok tőzsdei értéke a referenciacsoportéhoz képest, amelyeknél a befektetési csoport elérte kitűzött társadalmi célját.

Pool-Kerpely Veronika a befektetési bankárok kockázatvállalási hajlandóságát elemezte annak függvényében, hogy a válság mennyire sújtotta személyes vagyonukat. A 2007–2008-as válság ingatlanpiaci hatásában nagyon jelentős regionális különbségek mutatkoztak az Egyesült Államokban. Az előadó ezeket a különbségeket használta fel annak mérésére, hogyan alakult az egyes befektetési bankárok vagyona: a jelentős vagyonesztés hatására konzervatívabbá vált befektetési politikájuk: lényegesen diverzifikálták a portfóliójukat, szignifikánsan közeledtek a tőzsdeindex súlyaihoz.

Cziráki Péter az amerikai bankszektor tőzsdei stratégiáját elemezte a 2007–2009-es válság időszakában. A válság hatására a bankok lényegesen csökkentették részvényvisszavásárlásaikat, de eleinte az osztalékok alig változtak. Ha egy bank egyáltalán nem fizet osztalékot, az azt jelzi, hogy pénzügyi problémái vannak, ami megnehezítheti normál működését. Azokról a bankokról, amelyek a kongresszus által megszavazott pénzügyi mentőcsomag (*Troubled Asset Relief Program, TARP*) keretében segítséget kaptak, tudni lehetett, hogy bajban vannak, ezért ezek 2009-től lényegesen csökkenthették az osztalékot; de azok a bankok, amelyeket nem segítettek ki, csak minimálisan fizettek kevesebb osztalékot. A tanulmány azt vizsgálta, hogyan

függött a bankok osztalékpolitikája a bank tényleges teljesítményétől, és a bennfentes kereskedés megfigyelése mennyiben jelzi a bank tényleges teljesítményének alakulását.

Sándor László és Neszveda Gábor előadása két tekintetben is kilógott a sorból. Egyrészt nem pénzügyekkel foglalkoztak, hanem rokkantnyugdíjakkal, illetve kísérleti közgazdaságtannal, másrészt a műhely idején még nagyban dolgoztak az empirikus vizsgálaton, így inkább kutatási terveket ismertettek, mint kész eredményeket.

A részletes program az előadott tanulmányok többsége megtalálható a [honlapunkon](#).

Fényképek forrásai [itt](#) és [itt](#) találhatóak.

KUTATÁSI BESZÁMOLÓ

A politikai földrajzi térstruktúrák elemzése a Kárpát-medencében

Rendszerváltozások, együttműködési lehetőségek, abszurdítások a XX–XXI. század fordulóján

Az OTKA által finanszírozott kutatás célja a szomszédos országokban kialakult földrajzi térszemlélet vizsgálata volt. Kutatóink a témakört két oldalról közelítették meg: egyrészt az államok szomszédosági térfelfogására (Kárpát-medence, Közép-, Kelet-, Délkelet-Európa stb.), másrészt belső térszemléletére vonatkozó ismereteket gyűjtöttek.

A kutatók elsősorban a szomszédos országok földrajzi tankönyveit és az idevonatkozó médiatartalmakat, választási eredményeket vizsgálták, illetve interjúkat készítettek. A mintegy 1294 interjút Magyarország és a szomszédos hét ország különböző városaiban vették fel – zömében az adott ország nyelvén – a többségi nemzethez tartozó egyetemi hallgatóktól. A Szlovákiában, Romániában és Szerbiában élő magyar kisebbséghez tartozó diákok alkották a kontrollcsoportokat.

A vizsgálattal képet alkothatunk a nagytérségi hovatartozásokra vonatkozó – országonként eltérő – elképzelésekről, ezek változásáról, a nyolc vizsgált ország és szomszédjaik

Kárpát-medence

Forrás: explorerworld.hu

kapcsolatrendszeréről, az egyes országok belső tér-struktúrájáról. Az eredmények rámutattak a térfelfogás országonkénti eltéréseire, ennek okaira és az etnikai különbségekre is.

A Kárpát-medence mint természetföldrajzi egység több állam területe között oszlik meg. Ezek közül Magyarország és Szlovákia teljes területe, míg további hat állam egy-egy térsége található a határain belül. Ezek az államok különbözőképpen viszonyulnak a Kárpát-medencéhez mint természeti, történeti, politikai téregységhez, ami folyamatosan módosul a történelmi helyzet és a politikai rezsim

változásával is. Az így kialakult földrajzi térszemlélet hatással van az államok belső politikai térbeli kereteire (politikai térstruktúrájára), valamint a Kárpát-medence egészének külső és belső politikai, geopolitikai kapcsolatrendszerére. A rendszerváltás után létrejött új államok (a szétesett föderációk utódállamai) és az új rezsimek térszemlélete alapvetően megváltozott a korábbiakhoz képest.

A kutatás ezt az új térszemléletet kívánta feltárni: milyen politikai-területi kategóriákban gondolkodnak a szomszédos államok; hogyan látják és alakítják át a belső politikai térstruktúráikat; mindez milyen hatással van a társadalmi-gazdasági térszerkezetre s a Kárpát-medencei és közép-európai politikai-fejlesztési együttműködés lehetőségére.

A munka elsősorban a politikai földrajz és a regionális tudomány területén mozgott, felhasználva a közigazgatási és a választási földrajz, valamint a mentális térképezés

A lekérdezés országai

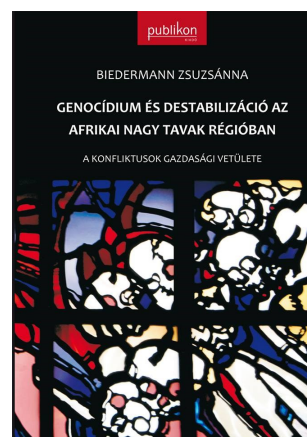
eszköztárát. Fő eredmény egy „térszemlélet-kataszter” lett, amely segít eligazodni a szomszédos országok geopolitikai térszemléletének kérdéseiben.

Témavezető: *Hardi Tamás* Résztvevők: *Hajdú Zoltán, Mezei István, Miklósné Zakar Andrea, Nagy Imre, Uszakai Andrea*

KÖNYVISMERTETÉS

Genocídium és destabilizáció az afrikai Nagy Tavak régióban. A konfliktusok gazdasági vetülete

Biedermann Zsuzsánna könyve az afrikai Nagy Tavak régió három országában – Burundiban, Ruandában és a Kongói Demokratikus Köztársaságban – lezajlott népirtások és tömeges emberi jogi jogsértések részletes elemzésére vállalkozik. Összefüggéseket tár fel a tárgyalt esetek között, rámutatva a népirtások gazdasági okaira és következményeire, valamint regionális és globális biztonsági kockázataira. A könyvben tárgyalt esetek is rávilágítanak arra, hogy a genocídium nem spontán folyamat. Gondos szervezést igényel, éppen ezért vannak előjelei. Az első fenyegetések felbukkanásától a népirtás megvalósulásáig eltelt idő elegendő lehet a közbelépéshez.

A szerző annak okait is körüljárja, hogy miért nem sikerült a nemzetközi közösségnek megakadályozni az afrikai Nagy Tavak régió népirtásait. A kötet minden bizonnyal közelebb hozza a magyar olvasóhoz ezt a rejtélyes és napjainkban dinamikus fejlődő földrészt.

BEMUTATKOZIK A

Fejlődés-gazdaságtani kutatócsoport

A Fejlődés-gazdaságtani kutatócsoport hagyományait tekintve a KRTK VKI egyik legnagyobb múltú csoportja. A „jogelőd” Világgazdasági Intézet jelentős kutatási területei között mindig is megtalálható volt a fejlődéstanulmányok, fejlődéstudományok, fejlődéstudományok témaköre, amelynek keretében vizsgálták a világgazdasághoz való alkalmazkodás, a strukturális átalakulás, a regionális együttműködés, a népességrobbanás, a világ mezőgazdasági rendszere és termékei, valamint a nyersanyag- és élelmiszer-problémák kérdésköreit.

A csoport tudományos vizsgálódásainak középpontjában ma elsősorban a feltörekvő régiók, országok – Kína, Délkelet-Ázsia, India, szubszaharai Afrika, Észak-Afrika és Közel-Kelet, Latin-Amerika – állnak, kutatói az ott zajló makrogazdasági folyamatokat elemzik.

A gazdasági fejlődés és a felzárkózási folyamatok vizsgálata során olyan témák állnak előtérben, mint a beruházások alakulásának jellemzői, a kereskedelmi kapcsolatok fejlődése, az állami vállalatok szerepe, az állam fejlődésben betöltött szerepének átalakulása, illetve az ezen országok előtt álló főbb kihívások és lehetőségek. A csoport feladatai közé tartozik továbbá a lemaradó, leszakadó, háborús konfliktusokkal sújtott térségek főbb gazdasági eredetű feszültségforrásainak és problémaköreinek feltárása is. Napjaink migrációs válsága tovább növeli e terület jelentőségét.

Különös figyelem övezi Magyarország feltörekvő térségekhez való kapcsolódási lehetőségeit, az egyes fejlődő országokkal való gazdasági kapcsolatait, feltárva a fejlesztendő területeket, alkalmazható stratégiákat. A Nemzetközi Visegrádi

Alap által támogatott egyéves kutatás keretében zajlik a kínai működőtőke kelet-közép-európai jelenlétének vizsgálata. A hagyományos makrogazdasági jellemzők mellett itt más tényezők is szerepet játszanak a működőtőke beáramlásában. A kutatás tanulságai szerint hangsúlyosabb a szerepük olyan, nehezen számszerűsíthető tényezőknek, mint a kínai kisebbség száma és visszajelzései, a befektetési ösztönzők, a vízum- és letelepedési engedély

megszerzésének kilátásai, a privatizációs lehetőségek, illetve a politikai kapcsolatok minősége és a kormányzat együttműködési készsége. Ezért a kínai tőke nem feltétlenül oda áramlik a

legjelentősebb mértékben, ahol a legalacsonyabb a társasági adó, vagy olcsóbb a munkaerő (mint például Bulgáriában vagy Romániában), és nem is a legnagyobb belső piaccal rendelkező Lengyelországba. Magyarországot például sokan azért is választják, mert a kormányzat hosszú távú együttműködése – és üzleti megállapodások feletti „örködése” – biztosítottnak látszik, és a helyi kínai közösség is jól boldogul.

A csoport kutatási programjai között szerepel még egy kötet publikálása „Fekete-Afrika napjainkban” címmel, illetve a nemzetközi segélyezés geopolitikai változásainak elemzése. OTKA-kutatás keretében folyik Oroszország 21. századi politikai-gazdasági szerepének elemzése, a Nemzetközi Visegrádi Alap megbízásából pedig a V4-országok és az úgynevezett BASIC-országok (Brazília, Dél-Afrika, India és Kína) együttműködési lehetőségeinek a feltérképezése.

A kutatócsoport tagjai (balról jobbra): *Artnér Annamária, Ricz Judit, Kiss Judit, Szigetvári Tamás, Biedermann Zsuzsanna, Sárvári Balázs, Szunomár Ágnes (kutatócsoport-vezető), Völgyi Katalin*

DÍJAK, KITÜNTETÉSEK, EREDMÉNYEK

Állami kitüntetés Szörényiné Kukorelli Irénnek

Augusztus 20. alkalmából Szörényiné Kukorelli Irén, a Nyugat-magyarországi Tudományos Osztály tudományos tanácsadója a földrajztudomány neves szakértőjeként elért, a hazai terület- és vidékfejlesztést szolgáló, nemzetközi szinten is jelentős kutatási és fejlesztési eredményei elismeréseként a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetésben részesült.

Posztdoktori ösztöndíj

Balogh Péter az MTA pályázatán posztdoktori ösztöndíjat nyert el 2016–2017-re. A Regionális Kutatások Intézetében folyó kutatási témája – *Changing geopolitical imaginaries in Hungary (and beyond)* – szervesen kapcsolódik a határ menti kutatások csoportjának 2015 őszi induló hároméves OTKA-kutatásához. Témavezetője Hajdú Zoltán tudományos tanácsadó.

Balogh Péter 1982-ben született, PhD-fokozatot társadalomföldrajzból a Stockholmi Egyetemen szerzett 2014-ben.

Támogatott OTKA pályázatok

Csanádi Mária	Hatalmi viszonyok, a gazdasági válságokra adott állami reakciók, túlfűtött beruházások és ezek ciklusai a pártállamokban Kína példáján
Éltető Andrea	Az exportot befolyásoló tényezők - három európai régió összehasonlítása
Faragó László	Kortárs térelméletek közép-kelet-európai kontextusban
Fertő Imre	Gazdasági válság és nemzetközi agrárkereskedelem
Hajdú Zoltán	Változás és folytonosság a magyar térképzetekben: nemzet, területiség, fejlesztés és határpolitika
Kertesi Gábor	A roma népesség társadalmi helyzete Magyarországon: születésszám, születéskori egészség, iskolázottság, foglalkoztatás és lakóhelyi szegregáció
Kónya István	Kamatprémium és gazdasági növekedés: a közép-kelet európai országok tapasztalatai
Keller Judit	Első lépések az integráció felé: a bölcsődei közszolgáltatáshoz való hozzáférés biztosításának intézményi variációi
Lux Gábor	A hazai középállalati szektor szerepe az ipar területi versenyképességében
Molnár Adrienn	Ellátási lánc és hálózat teljesítmény és kapcsolatok az agribusiness szektorban
Pálné dr. Kovács Ilona	Bizalom és kormányzás összefüggései helyi szinten
Paizs László	Verseny és piaci erő a magyar villamosenergia-piac szabályozó energia piacán
Szalavetz Andrea	A fenntarthatósági (zöld) szempontok globális értékláncokba integrálódásának hatása a magyarországi feldolgozóipari cégekre
Tóth István János	Közbeszerzések, politikai korrupció és vállalati hatékonyság Magyarországon 2005-2014

A kutatási témákról bővebben a [honlapunkon](#) olvashatnak.

ESEMÉNYEK 2015. JÚLIUS – SZEPTEMBER

Szemináriumi előadások

Rendszeres budapesti programok

Helyszín: XI. ker., Budaörsi u. 45.

KTI szemináriumsorozat

Economics with policy seminar series

VGI Beszélgetések a világgazdaságról

Közgazdaság-tudományi Intézet
KTI szemináriumok

Árhatás és az ajánlati könyv visszatöltődése: Miért kell törődnünk az információval rendelkező limitajánlatokat adó kereskedőkkel?

Havran Dániel

Tanulás túlszűfolt piacokon
Zawadowski Ádám /Boston University/Etnikai preferenciák a párkapcsolatokban roma és nem roma középiskolások között
Lőrincz LászlóKözgazdaság-tudományi Intézet
Economics with policyHousing Demand and the Affordability 'Crisis'
David Albouy /University of Illinois/How do regions respond to crises? Relatedness, resilience and the spatial evolution of employment
Rikard Eriksson /Umea University/How do regional economies respond to crises? The geography of job creation and destruction in Sweden (1990–2010)
Rikard H Eriksson – Emelie Hane-WeijmanIndustrial and geographical mobility of workers during industry decline: Swedish and German shipbuilding industry 1970-2000
Rikard Eriksson – Martin Henning – Anne OttoVilággazdasági Intézet
Csütörtöki beszélgetések a világgazdaságról

Az EU nemzetközi kereskedelmi kapcsolatainak új fejleményei – Meisel Sándor

A görög válság – Artner Annamária

A brazil fejlesztő állam átalakulása: útban egy új modell felé? – Ricz Judit

Rendezvényeink

augusztus 12.-13. Budapest, Nyári Műhely

augusztus 20. Oxford, Fourth Global Conference on Economic Geography 2015
Launching the "Global Network on Financial Geography" panel szekció

augusztus 30. – szeptember 2. Urban political economies of Eastern Europe from a global perspective szekció az EUGEO 2015. évi budapesti konferenciáján Szervezők: Czirfusz Márton, Gyimesi Zoltán, Pósfai Zsuzsanna

szeptember 14. Budapest, Biedermann Zsuzsanna: Genocídium és destabilizáció az afrikai Nagy Tavak régióban – A konfliktusok gazdasági vetülete, könyvbemutató

szeptember 17. Kisinyov, Machine industry workshop - Mapping out vulnerable sectors in the Eastern Partnership countries

VÁLOGATÁS

Friss publikációk

Könyv, kötet

Fazekas K. – Varga J. (szerk.): *Munkaerőpiaci tükrök, 2014*. Budapest, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet, 2015. 294 p.Hardi T. (szerk.): *Terek és tér-képzetek. Elképzelt és formalizált terek, régiók a Kárpát-medencében, Közép-Európában. Somorja – Győr, Fórum Kisebbségkutató Intézet – MTA KRTK Regionális Kutatások Intézete, 2015. 411 p.*Túry G.: *Prospects of the Visegrad cooperation: Identifying converging and diverging factors*. Budapest: Institute of World Economics, Centre for Economic and Regional Studies, Hungarian Academy of Sciences, 2015. 367 p.

Könyvfejezetek

Bakó T. – Lakatos J.: A magyarországi munkapiac 2014-ben. In: Fazekas K. – Varga J. (szerk.): *Munkaerőpiaci tükrök, 2014*. Budapest, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet, 2015. p. 17–35.Bakó T.: Skandináv közmunkaprogramok. In: Fazekas K. – Varga J. (szerk.): *Munkaerőpiaci tükrök, 2014*. Budapest, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet, 2015. p. 63–65.Czethoffer É. (szerk.) – Cseres-Gergely Zs. – Fazekas K. – Köllő J. – Lakatos J. (összeáll.): *Statisztikai adatok [2014]*. In: Fazekas K. – Varga J. (szerk.): *Munkaerőpiaci tükrök, 2014*. Budapest, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet, 2015. p. 191–276.

- Cseres-Gergely Zs. – Molnár Gy.: A közfoglalkoztatás a munkaügyi rendszerben, 2011–2013 – alapvető tények. In: Fazekas K. – Varga J. (szerk.): *Munkaerőpiaci tükrök, 2014*. Budapest, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet, 2015. p. 85–99.
- Cseres-Gergely Zs. – Molnár Gy.: Munkapiaci helyzet a közfoglalkoztatásból való kilépés után. In: Fazekas K. – Varga J. (szerk.): *Munkaerőpiaci tükrök, 2014*. Budapest, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet, 2015. p. 143–153.
- Cseres-Gergely Zs. – Varadovics K.: A munkapiaci szakpolitika eszközei, (2014. február – 2015. április). In: Fazekas K. – Varga J. (szerk.): *Munkaerőpiaci tükrök, 2014*. Budapest, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet, 2015. p. 165–189.
- Cseres-Gergely Zs.: A közfoglalkoztatásba belépők összetétele, 2011–2012. In: Fazekas K. – Varga J. (szerk.): *Munkaerőpiaci tükrök, 2014*. Budapest, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet, 2015. p. 118–125.
- Czifrusz M.: A közfoglalkoztatás térbeli egyenlőtlenségei. In: Fazekas K. – Varga J. (szerk.): *Munkaerőpiaci tükrök, 2014*. Budapest, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet, 2015. p. 126–138.
- Éltető Á. – Szunomár Á.: Trade and investment between the Visegrad and East Asian countries with a special emphasis on China and Hungary. In: Antal J (ed.): *Small states – big challenges: The experience of the EU and Visegrad region*. Prága: Nakladatelství Oeconomica, 2015. p. 79–95.
- Fertő I. – Kovács A.: Parliamentary amendments to the legislative proposals of the 2013 CAP reform. In: Swinnen, J. (ed.): *The political economy of the 2014–2020 Common Agricultural Policy – An imperfect storm*. Brussel – London, Centre for European Policy Studies (CEPS), Rowman & Littlefield International, 2015. p. 379–411.
- Fertő I.: Hatékonyabbak-e a családi gazdaságok? In: Bakacsi Gy. – Balaton K. (szerk.): *Vezetés és szervezet társadalmi kontextusban. Tanulmányok Dobák Miklós 60. születésnapja tiszteletére*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2015. p. 257–271.
- Horn D.: Az iskolai hozzáadott érték mérése. In: Széll K. (szerk.): *Mit mér a műszer? A tanulói teljesítménymérések alkalmazhatóságáról*. Budapest, Oktatókutatás és Fejlesztő Intézet (OFI), 2015. p. 63–90.
- Kálmán J.: A közfoglalkoztatási programok háttere és nemzetközi tapasztalatai. In: Fazekas K. – Varga J. (szerk.): *Munkaerőpiaci tükrök, 2014*. Budapest, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet, 2015. p. 42–58.
- Kálmán J.: Az argentin átmeneti közfoglalkoztatást nyújtó programok tanulságai. In: Fazekas K. – Varga J. (szerk.): *Munkaerőpiaci tükrök, 2014*. Budapest, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet, 2015. p. 61–63.
- Koós B.: A magyar településállomány objektív jól-lét alapú differenciálódása. In: Hervainé Szabó G. – Baráth G. (szerk.): *Inclusive society – well-being – participation = Inkluzív társadalom – jól-lét – társadalmi részvétel*. Székesfehérvár: Kodolányi János Főiskola, 2015. p. 85–94.
- Kovács A. – Knops, L. – Fertő I. – Swinnen, J.: Appendix. A summary of the institutional positions in the CAP negotiations. In: Swinnen, J. (ed.): *The political economy of the 2014–2020 Common Agricultural Policy, An imperfect storm*. Brussel – London, Centre for European Policy Studies (CEPS), Rowman & Littlefield International, 2015. p. 541–556.
- Köllő J.: Hol dolgoznak a közmunkások? In: Fazekas K. – Varga J. (szerk.): *Munkaerőpiaci tükrök, 2014*. Budapest, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet, 2015. p. 154–159.
- Köllő J.: Köz munkások a legális munkaerőpiacon. In: Fazekas K. – Varga J. (szerk.): *Munkaerőpiaci tükrök, 2014*. Budapest, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet, 2015. p. 111–117.
- Nagy E. – Timár J. – Nagy G. – Velkey G.: The everyday practices of the reproduction of peripherality and marginality in Hungary. In: Lang, T. et al. (eds.): *Understanding geographies of polarization and peripheralization, Perspectives from Central and Eastern Europe and beyond*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2015. p. 135–155.
- Novák T.: Hungary: Embracing Euro-skepticism. In: Zeff, E. E. – Pirro, E. B. (eds.): *The European Union and the member states: Third edition*. Boulder, Lynne Rienner Publishers, 2015. p. 279–298.
- Páger B.: The relationship between the entrepreneurial activity and the entrepreneurial performance influencing factors in the European regions. In: Černěnko, T. – Sekelský, L. – V. Szitásiová, V. (eds.): *5th Winter Seminar of Regional Science [CD-ROM]*. Bratislava: Society for Regional Science and Policy – Slovak Section of ERS, 2015. p. 1–19.
- Varga J. (szerk.): *Középkép – Közmunka*. In: Fazekas K. – Varga J. (szerk.): *Munkaerőpiaci tükrök, 2014*. Budapest, MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont Közgazdaság-tudományi Intézet, 2015. p. 37–164.
- Folyóiratcikkek**
- Antalóczy K. – Sass M.: Through a glass darkly – The content of statistical data on foreign direct investment. *Studies in International Economics. Special Issues of Közgazdaság*, Vol. 1. No. 1. 2015. p. 34–61.
- Bíró P. – Kóczy Á. L. – Sziklai B.: Fair apportionment in the view of the Venice Commission's recommendation. *Mathematical Social Sciences*, Vol. 77. 2015. p. 32–41.
- Bojnec, S. – Fertő I.: Does enlargement has caused intra and extra European Union agri-food trade? *Bulgarian Journal of Agricultural Science*, Vol. 21. No. 1. 2015. p. 1–15.
- Csanádi M. – Zihan, N. – Shi, L.: Crisis, stimulus package and migration in China. *China & World Economy*, Vol. 23. No. 5. 2015. p. 43–62.
- Fazekas K.: Rossz kedvünk tana: Értelem, érzelem és közgazdaság-tudomány. *Közgazdasági Szemle*, 62. évf. 9. sz. 2015. p. 952–971.
- Fertő I.: Horizontal intra-industry trade in agri-food products in the enlarged European Union. *Studies in Agricultural Economics*, Vol. 117. No. 2. 2015. p. 86–92.
- Gál Z.: Development of international financial centres in Central and Eastern Europe during transition period and crisis. *Studia Regionalne i Lokalne*, No. 2.(60). 2015. p. 53–80.
- Hamar A.: Külföldi idénymunkások a magyar agrárgazdaságban. *Tér és Társadalom*, 29. évf. 3. sz. 2015. p. 33–48.
- Havas A.: Types of knowledge and diversity of business-academia collaborations: implications for measurement and policy. *Triple Helix*, Vol. 2. No. 1. 2015. Paper 12. 26 p.
- Karsai J.: Squaring the circle? Government as venture capital investor. *Studies in International Economics. Special Issues of Közgazdaság*, Vol. 1. No. 1. 2015. p. 62–93.
- Komlósi É. – Páger B.: The impact of urban concentration on countries' competitiveness and entrepreneurial performance. *Regional Statistics*, Vol. 5. No. 1. 2015. p. 97–120.
- Kovács K.: Advancing marginalisation of Roma and forms of segregation in East Central Europe. *Local Economy*, Vol.30. 2015. No. 7. p. 1–17.
- Lengyel B.: Geographies of an online social network. *PLOS ONE*, Vol. 10. No. 9. 2015. 13 p.
- López-Pérez, R. – Pintér Á. – Kiss H. J.: Does payoff equity facilitate coordination?: A test of Schelling's conjecture. *Journal of Economic Behavior & Organization*, Vol. 117. 2015. p. 209–222.
- Lux G.: The institutional conditions of reindustrialization in post-crisis Central Europe. *Journal of Economics and Management*, Vol. 19. No. 1. 2015. p. 16–33.
- Nagy E.: Discussing inequalities from the periphery. *Hungarian Geographical Bulletin*, Vol. 64. No. 3. 2015. p. 167–170.
- Sass M.: Európai elektronikai munkamegosztás: válság utáni váltás? *Közgazdaság*, 59. évf. 7–8. sz. 2015. p. 29–64.
- Seres A.: A hazai alacsony rész munkaidő foglalkoztatáspolitikai oka és a bővülés foglalkoztatáspolitikai feltétele. *Munkaügyi Szemle*, 59. évf. 4. sz. 2015. p. 31–37.
- Szalavetz A.: Upgrading and subsidiary autonomy: Experience of Hungarian manufacturing companies. *Japanese Journal of Comparative Economics*, Vol. 52. No. 2. 2015. p. 1–19.
- Uzzoli A.: Társadalmijólét-vizsgálatok Magyarországon – a paradigmaváltás jegyében. Szirmai Viktória (szerk.) (2015): A területi egyenlőtlenségektől a társadalmi jólét felé. Kodolányi János Főiskola, Székesfehérvár. *Területi Statisztika*, 55. évf. 4. sz. 2015. p. 392–395.
- Valentiny P.: Versenykorlátozó magatartás, egyenlőtlenség feltételek a teljes postai piacnyitást követően. *Közgazdaság*, 59. évf. 5–6. sz. 2015. p. 30–57.
- Varró K. – Faragó L.: The politics of spatial policy and governance in post-1990 Hungary. The interplay between European and national discourses of space. *European Planning Studies*, 23. 2015. p.1–22.

PROGRAMAJÁNLÓ

Konferenciaszereplések

Időpont	Helyszín	Előadó	Előadás címe	Konferencia
XI.26– XI.27.	Budapest	Biedermann Zsuzsánna	Rwanda: developmental success story in a unique setting	The Role of State in Varieties of Capitalism (SVOC) Conference
		Orosz Ágnes, Hódosi Anett	UK welfare system: migrants	The Role of State in Varieties of Capitalism (SVOC) Conference
		Ricz Judit	Strong state influence in the Brazilian economy: continuity or change?	The Role of State in Varieties of Capitalism (SVOC) Conference
		Sárvári Balázs	Comparison of hybrid “capitalism” in India and China	The Role of State in Varieties of Capitalism (SVOC) Conference
		Somai Miklós	Varieties of Capitalism: the role of the State in France’s economy	The Role of State in Varieties of Capitalism (SVOC) Conference
		Szigetvári Tamás	State, Islam and Capitalism in Turkey	The Role of State in Varieties of Capitalism (SVOC) Conference
XII.17– XII.18.	Budapest	Kertesi Gábor	Iskolai szegregáció: okok és következmények /szerk.: változás !/	Magyar Közgazdaságtudományi Egyesület éves konferenciája, plenáris előadás
		Valentinyi Ákos	Strukturális változás és makrogazdasági következményei	Magyar Közgazdaságtudományi Egyesület éves konferenciája, plenáris előadás
I.3–I.5.	San Francisco, USA	Békés Gábor	Shipment frequency of exporters and demand uncertainty: An inventory management approach	American Economic Association Annual Conference

Aktuális rendezvényeink

november 5. Magyarország növekedési kilátásai, KTI workshop, Budapest

november 5. **Szigetvári Tamás:** Társadalmi és gazdasági kihívások Iránban, VGI csütörtöki műhelybeszélgetések

november 12. **Luca David Opromolla** /Banco de Portugal/: Productivity and Organization in Portuguese Firms, KTI international seminar series

november 13-14. Munkaerőpiaci kutatások 2015 - Sziráki konferencia

november 26-27. **The Role of State in Varieties of Capitalism** nemzetközi konferencia

november 30. - december 1. Networks, Complexity, and Economic Development - workshop

MTA Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont

Székhely: 7621 Pécs Papnövelde u. 22.

E-mail: titkarsag@krtk.mta.hu

Közgazdaság-tudományi Intézet, 1112
Budapest Budaörsi út 45., Telefon: (+36-1) 309-
2652, Fax: (+36-1) 309-2650, E-mail:
kti.titkarsag@krtk.mta.hu

Világgazdasági Intézet, 1112 Budapest,
Budaörsi út 45., Telefon: (+36-1) 309-2643,
Fax: (+36-1) 309-2624, E-mail:
vgi.titkarsag@krtk.mta.hu

Regionális Kutatások Intézete, 7621 Pécs,
Papnövelde u. 22., Postacím: 7601 Pécs, Pf.
199., Telefon: (+36-72) 523 800, Fax: (+36-72)
523 803, E-mail: rkk@rkk.hu

Alföldi Tudományos Osztály, 6000
Kecskemét, Rákóczi út 3., Postacím: 6001
Kecskemét, Pf. 261., Telefon: (+36-76) 502 840,
Fax: (+36-76) 502 849

5600 Békéscsaba, Szabó D. u. 40-42., Telefon:
(+36-66) 328 577, Fax: (+36-66) 441 801

6000 Kecskemét, Rákóczi út 3., Postacím: 6001
Kecskemét, Pf. 261., Tel.: (+36-76) 502 840, Fax:
(+36-76) 502 849

Dunántúli Tudományos Osztály, 7621 Pécs,
Papnövelde u. 22., Postacím: 7601 Pécs, Pf.
199., Telefon: (+36-72) 523 823, Fax: (+36-72)
523 822

**Közép- és Észak-magyarországi
Tudományos Osztály**, 1112 Budapest,
Budaörsi út 45. MTA kutatóház III. emelet.,
Telefon: (+36-1) 309 2684, Fax: (+36-1) 309 2688

**Nyugat-magyarországi Tudományos
Osztály**, 9022 Győr, Liszt Ferenc u. 10.,
Postacím: 9002 Győr, Pf. 420. Telefon: (+36-96)
516 570, Fax: (+36-96) 516 579

*Az Magyar Tudományos Akadémia Közgazdaság- és Re-
gionális Tudományi Kutatóközpontját (MTA KRTK)
2012. január elsején három akadémiai kutatóintézet ösz-
szevonásával hozta létre az MTA egy valamennyi intéze-
tet érintő átfogó átszervezés részeként. A korábban is a
Budaörsi úti kutatóházban lévő MTA Közgazdaságtudo-
mányi Intézet mellé egy évvel később költözött át az
MTA Világgazdasági Kutatóintézet (új nevén Világgaz-
dasági Intézet), valamint az MTA Regionális Kutatások
Központja (új nevén Regionális Kutatások Intézete) fővá-
rosi részlege. Ez utóbbi intézetnek tudományos osztályai
működnek Pécsen, Békéscsabán, Kecskeméten és
Győrben.*

Szerkesztő: Balabán Zsuzsa

Feliratkozás/leiratkozás, visszajelzés:
balaban.zsuzsa@krtk.mta.hu

Olvasószerkesztő: Patkós Anna